

**STRATEGIE PIRÁTŮ A STAN
V PŘÍPADĚ COVID KRIZE
NA PODZIM 2021**

OBLAST ŠKOLSTVÍ

**PIRÁTI
A STAROSTOVÉ**
● ■

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ MUSÍ BÝT PRIORITYOU VLÁDY

Kvůli chaotickému a nekoncepčnímu postupu vlády v přípravě, komunikaci a realizaci protiepidemických opatření, prioritizaci jiných oblastí před vzděláváním, patříme v Evropě mezi země, kde byly školy nejdéle zavřené (viz [zpráva UNESCO](#)). Do budoucna musí být vzdělávání v rámci přípravy protiepidemických opatření jasnou prioritou.

JAK ZAJISTIT, ABY JIŽ NEDOŠLO K CELOPLOŠNÉ UZÁVĚŘE VE ŠKOLSTVÍ PŘI ZHORŠOVÁNÍ SITUACE?

Pokud by se epidemiologická situace zhoršovala, chceme jít cestou režimových opatření zohledňujících epidemiologickou situaci na úrovni jednotlivých okresů. Další masivní celoplošné uzávěry ve školství si nemůžeme dovolit.

Screening ve školách s využitím plně hrazených PCR testů

- Dlouhodobě prosazujeme v případě nutnosti testování využívání kvalitních a neinvazivních RT-PCR testů (kloktací, plivací nebo lízátkové), které jsou spolehlivější a uživatelsky přívětivější než antigenní testy s odběrem z nosu nebo nosohltanu.
- Dle dostupné evidence lze uzavřené kolektivy testovat s využitím RT-PCR testů i s poměrně nízkou frekvencí (např. 1 x 10 dní) a docílit podobné efektivity jako při každodenním testování antigenními testy¹. Testování s pomocí antigenních testů tak nemá ani ekonomický přínos.
- Testování navrhujeme v tomto režimu:
  - plošný screening pomocí neinvazivního PCR při návratu všech žáků do škol,
  - dále pokračovat ve screeningu na lokální úrovni dle epidemiologické situace, pokud zde budou vyšší přírůstky² v přepočtu na 100 tisíc obyvatel nebo se objeví ohnisko nákazy.
- Testování ve školách se nebude týkat osob s dokončeným očkováním, dále osob, které prodělaly v posledních 180 dnech onemocnění COVID-19 nebo osob, které doloží negativní výsledek testu (antigenní test nebo PCR test provedený zdravotnickým pracovníkem) a současně apelujeme na vládu, aby v této souvislosti zohlednila i výsledky testů na protilátky.

1 - Zdroj: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/testing-overview.html>

2 - Jako rizikové hodnotíme přírůstky označené jako "higher risk" definované ve strategii CDC: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/downloads/community/schools-childcare/indicators-thresholds-table.pdf>

- Opakovaně vyzýváme vládu, aby vytvořila poptávku na navýšení kapacit laboratoří. Argumentace vlády nedostatečnou testovací kapacitou není validní. Pokud by se laboratořím zadala poptávka, RT-PCR je vzhledem ke své škálovatelnosti plně dostupné. V souvislosti s kapacitami chceme využít možnosti hromadného zpracování vzorků (tzv. pooling). Zároveň chceme rozložit testování na školách v průběhu týdne tak, aby kapacity pokrývaly počty testovaných. Naopak stát musí být schopen recipročně zajistit tlak na cenu testů.
- V souvislosti s testováním považujeme za žádoucí vytvořit poptávku ze strany státu na zajištění distribuce testů ve spolupráci s firmami, které poskytují přepravní služby a rozvoz. Pomohlo by to krajům i obcím s rozšířenou působností.
- Je třeba zajistit testování s RT-PCR ve školách ve spolupráci se zřizovateli (koordinační role) a nezatěžovat tak zbytečně ředitele škol, kteří musí řešit další organizační záležitosti v souvislosti s realizací výuky apod.

Trasování ve školách

- V současné době nejsme v přístupu ke karanténě ve školách selektivní. Na distanční výuku nastupují celé kolektivy bez zhodnocení reálného individuálního epidemiologického rizika. Minimálně od úrovně středních škol lze standardně trasovat stejně jako dospělou populaci. Cílem by mělo být zajistit co nejvíce bezpečnou prezenční výuku pro co nejvíce žáků a studentů. Tedy jít cestou individuální karantény a nikoliv plošné, pro celou třídu.

Nošení roušek ve školách

- Chceme jít cestou zohlednění lokální epidemiologické situace. Při současném stavu epidemie (16.8.2021) nepovažujeme plošné nošení roušek ve školách za smysluplné, tato pravomoc opětovného zavedení by měla zůstat v rukou krajských hygienických stanic v návaznosti na případné zhoršení situace v lokalitě.
- Je zcela zásadní přenést komunikaci opatření ve školách na úroveň krajů, ministerstvo zdravotnictví ani premiér nemohou v tomto kontextu dále okupovat mediální prostor a šířit další zmatky.

Možnost posílení pravomocí ředitelů škol v organizaci výuky

- Umožněme ředitelům uzpůsobení přijímaných režimových opatření z hlediska organizace výuky na jejich škole, po dohodě se zřizovatelem nebo okresní hygienickou stanicí.
- Chceme tak školám v případě potřeby vytvořit prostor pro vlastní nastavení a úpravu mechanismů rotace tříd, využití méně početných studijních skupin nebo i venkovní výuky tak, aby byly v maximální možné míře respektovány možnosti i potřeby škol s ohledem na jejich kapacity a zaměření.

- Školy zároveň musí mít k dispozici aktualizované metodické materiály a další cílenou podporu v oblasti organizace výuky, prioritizace učiva (a to i v oblasti cílů a obsahu výuky) a práce s žáky, včetně jejich hodnocení.

Zohlednění náročnosti přípravy žáků

- V případě omezení provozu škol na lokální úrovni je zcela zásadní zohledňovat náročnost přípravy žáků napříč jednotlivými stupni (prostor pro samostudium, zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáků apod.) a možnost náhrady prezenční výuky distanční formou (držet např. praktickou výuku v omezeném režimu a za zpřísněných hygienických opatření, a to i ve spolupráci se zaměstnavateli).

CO JE TŘEBA VYŘEŠIT V SOUVISLOSTI S PŘÍPADNÝM PŘECHODEM K DISTANČNÍ VÝUCE?

Příprava plánu podpory školám

- Z **šetření** PAQ Research a Kalibro vyplývá, že během distanční výuky učitelé základních škol příliš nevyužívali materiály Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Národního pedagogického institutu ČR nebo České školní inspekce (pouze 26 % učitelů označilo tyto materiály za užitečné, viz graf 1 v příloze).
- I z tohoto důvodu považujeme za důležité připravit ve spolupráci s lidmi z praxe (zástupci škol, zástupci školských asociací) dlouhodobý a komplexní plán metodické podpory školám pro realizaci distanční výuky.
- Zároveň je třeba posilovat komunikaci směrem ke školám v doručování metodické podpory.

Zapojení žáků do online/distanční výuky

- Přestože se i díky finančním prostředkům směřovaným do škol ve školním roce 2020/2021 snížil počet žáků, kteří se nemohli zúčastnit online výuky, nepodařilo se nadále zapojit přibližně 50 tis. žáků (viz [zpráva ČŠI](#)).
- Navrhujeme možnost využití prostor s připojením k internetu (nizkoprahové kluby, střediska volného času, knihovny) pro žáky, kteří se nemohou zapojit do online výuky, a zajistit jejich podporu při přípravě na výuku s využitím studentů učitelských oborů, pracovníků v pomáhajících profesích a jiných dobrovolníků.
- MŠMT počítá s další finanční podporou školám na zajištění a obnovu technického zázemí z Národního plánu obnovy, kde by měly být vyčleněny prostředky na fond mobilních digitálních zařízení. Z něho bude možné půjčovat vybavení i pro sociálně znevýhodněné skupiny žáků. V této souvislosti je z našeho

pohledu zcela zásadní posilovat spolupráci s iniciativami a organizacemi, které v rodinách rovněž poskytují technickou a uživatelskou podporu a zajistit pro žáky přístup k internetu pomocí pevného připojení, datové SIM (řešit z pozice zřizovatelů).

Dostupnost studijních materiálů

- Zajistit vzdálený přístup žákům a studentům k digitalizovaným studijním materiálům. Podpořit nákup online učebnic a dalších pomůcek.

Podpora znevýhodněných skupin žáků

- Uzavření škol negativně dopadlo zejména na sociálně znevýhodněné skupiny žáků a na žáky ohrožené školním neúspěchem.
- Je proto nutné nastavit těmto skupinám žáků adekvátní podporu, například:
  - možností docházky do školy alespoň se sníženou frekvencí,
  - zajištěním online doučování,
  - individuální osobní prací učitele/asistenta s žákem,
  - zprostředkováním kontaktu žáků se školním psychologem, výchovným poradcem, speciálním pedagogem, asistentem pedagoga (ve škole, doma).
- Je třeba zajistit finanční podporu školních poradenských pracovišť a jejich stabilizaci, zajistit prostředky na pokrytí podpůrných pozic na školách (školní psychologové, sociální pedagogové apod.).

Well-being a duševní zdraví žáků

- Nejen dlouhodobé uzavření škol, ale i omezení volnočasových aktivit mělo na psychiku dětí výrazné negativní dopady. Na to opakovaně upozorňovali zástupci odborných organizací, které se věnují vzdělávání a duševnímu zdraví (například [zde](#)).
- I proto považujeme za důležité, aby se prevenci psychických problémů žáků věnovala nejen školská a školní poradenská pracoviště, ale i neziskové iniciativy a organizace. Jejich činnost by měla být vedle přímé podpory dětem zaměřena také na posilování kompetencí učitelů v podpoře well-beingu a duševního zdraví žáků.
- Ve výuce by měly být cíleně vytvářeny příležitosti pro rozvoj socio-emočních dovedností, zejména pak dovedností pro zvyšování odolnosti vůči zátěži.
- Je třeba zajistit kapacity organizací poskytujících krizové služby, systémově podpořit navýšení kapacit odborných zdravotnických pracovníků (například kliničtí psychologové, pedopsychoiatri) a umožnit ohroženým skupinám využívat služeb nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, případně dalších podpůrných sociálních služeb v menších skupinách.

- Zároveň považujeme za žádoucí, aby byly v případě omezení prezenční výuky umožněny venkovní aktivity za přísnějších opatření (aktivity v rámci malých skupin s doprovodem dospělých osob).

Well-being a duševní zdraví učitelů

- Dlouhodobé omezení provozu škol bylo náročné nejen pro žáky a jejich rodiče, ale také pro učitele. Dle šetření PAQ Research a Kalibro bylo pro téměř 3/4 učitelů základních škol zajištění výuky na dálku více stresující než zajištění běžné prezenční výuky před pandemií. Hlavními zdroji stresu byla především náročnost přípravy pro distanční výuku (viz graf 2), obtížnost hodnocení i zodpovědnost za výsledky žáků. 38 % učitelů deklaruje středně těžké symptomy depresí a úzkostí (viz graf 3).
- Je proto nutné zajistit pro učitele možnost využití konzultací se školními psychology, individuálních či skupinových supervizí, intervizí na úrovni pedagogického sboru ve škole, mentoringu.
- Vedení škol by mělo monitorovat zátěž kladenou na jednotlivé pracovníky a těm zvýšeně vytíženým zajistit zvýšenou podporu i motivující ocenění jejich práce (např. i poukazy na relaxační či wellness aktivity apod.)
- Ve školách by měly být vytvářeny vhodně vybavené prostory pro relaxaci pedagogických pracovníků.
- Vedení škol by mělo vhodnými opatřeními podporovat sdílení pedagogů a jejich vzájemnou spolupráci (nejen) při zajišťování on-line výuky a řešení problémů s ní spojených. Dle šetření PAQ Research a Kalibro 86 % učitelům během výuky na dálku nejvíce pomohlo právě sdílení s kolegy z jejich školy (viz graf 1).

Komunikace mezi školou a rodiči

- Během distanční výuky školy mnohdy narážely na problém v navázání kontaktu s rodiči. I proto považujeme za žádoucí posílit spolupráci a zapojení například místních sociálních služeb, které jsou s rodinami v kontaktu a jsou obeznámeny s jejich situací.
- Vhodným opatřením k podpoře spolupráce s rodiči je také sjednocení pravidel a forem komunikace s rodiči v rámci školy.

Vzdělávací nabídka pro učitele

- Je třeba dále rozšiřovat vzdělávací nabídku pro učitele v oblasti práce s různorodými kolektivy žáků, individualizace výuky a zavádění nových metod, rozvíjení kompetencí v práci s digitální technikou.

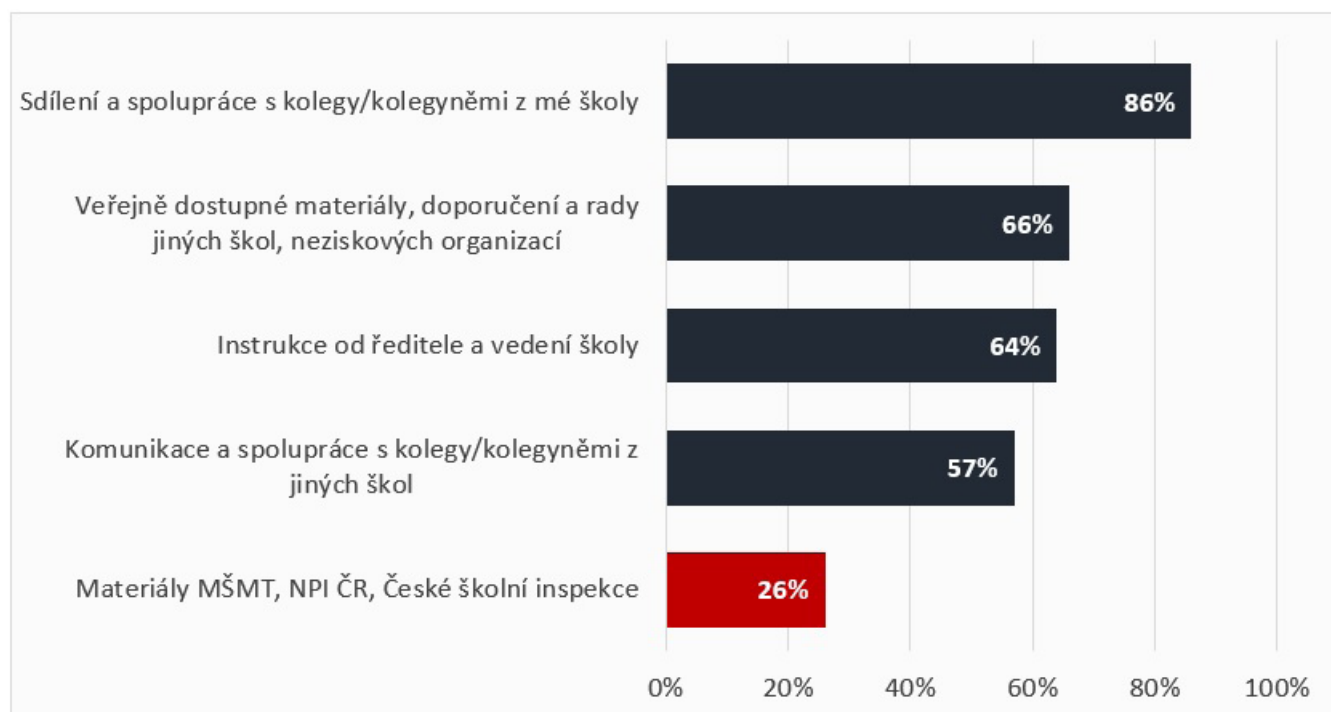
- To vyplývá i z šetření PAQ Research a Kalibro (viz graf 5). 56 % učitelů deklaruje potřebu podpory v opětovné motivaci žáků k učení. 38 % učitelů by uvítalo zajištění podpory v souvislosti s individualizací výuky ve vazbě na potřeby žáků. Vítanou podporou je rovněž sdílení zkušeností v kolektivu školy (viz graf 6). V této souvislosti považujeme za velmi přínosný i přenos příkladů dobré praxe mezi školami.

Plán pro realizaci soutěží a souvisejících aktivit

- Samosprávy mají v této oblasti navázané aktivity a granty, připravují se rozpočty a přitom vůbec netuší, jak to s organizací soutěží bude vypadat.
- Je třeba připravit plán, za jakých podmínek a v jaké formě se soutěže budou konat (možnost konání formou online).

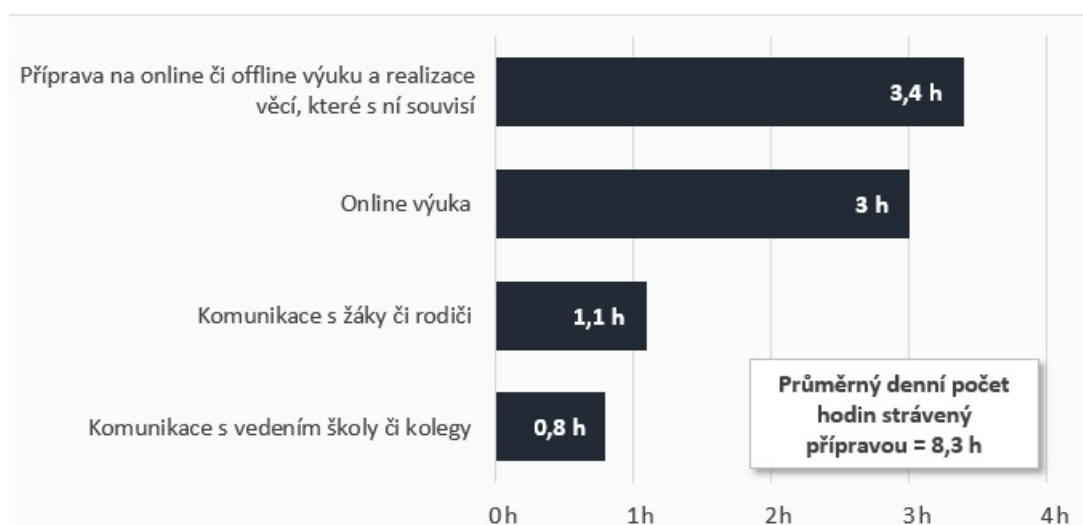
PŘÍLOHY:

Graf 1: Které podpůrné aktivity učitelům a učitelkám pomáhaly během výuky na dálku?

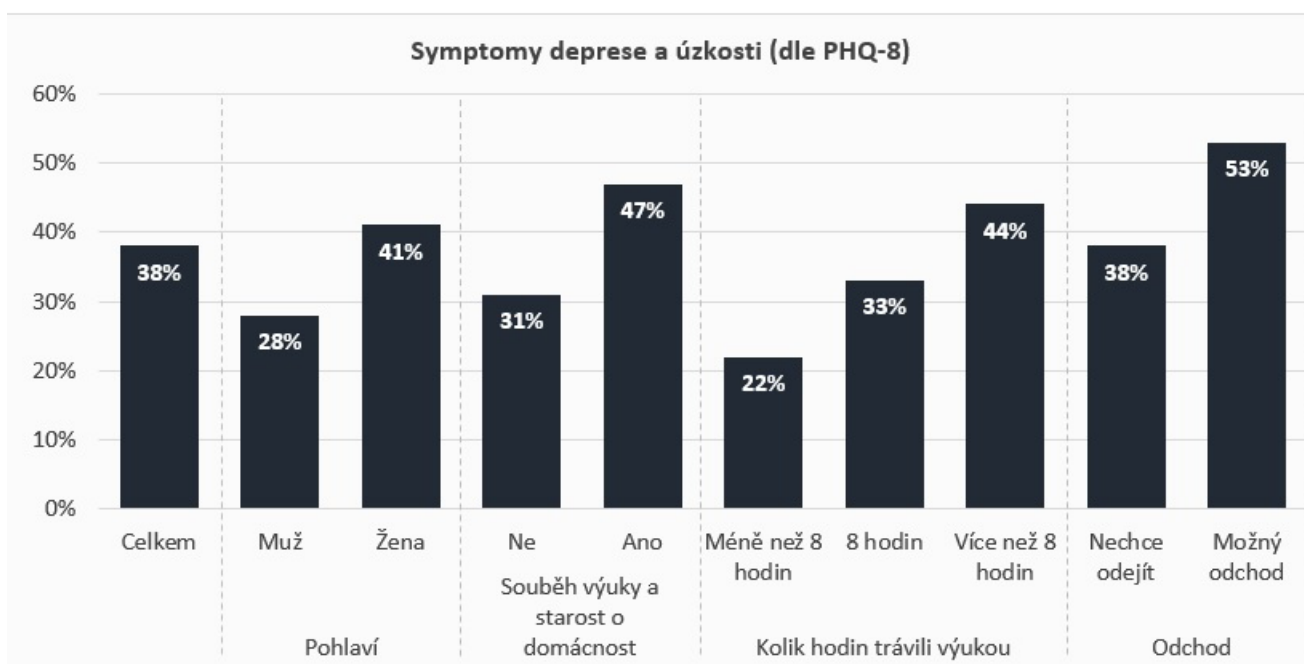
Grafika: Piráti/STAN / Zdroj: PAQ Research/Kalibro 2021

Graf 2: Průměrný denní počet hodin strávený přípravou a zajištěním výuky na dálku a dalšími pracovními činnostmi.

Grafika: Piráti/STAN / Zdroj: PAQ Research/Kalibro 2021

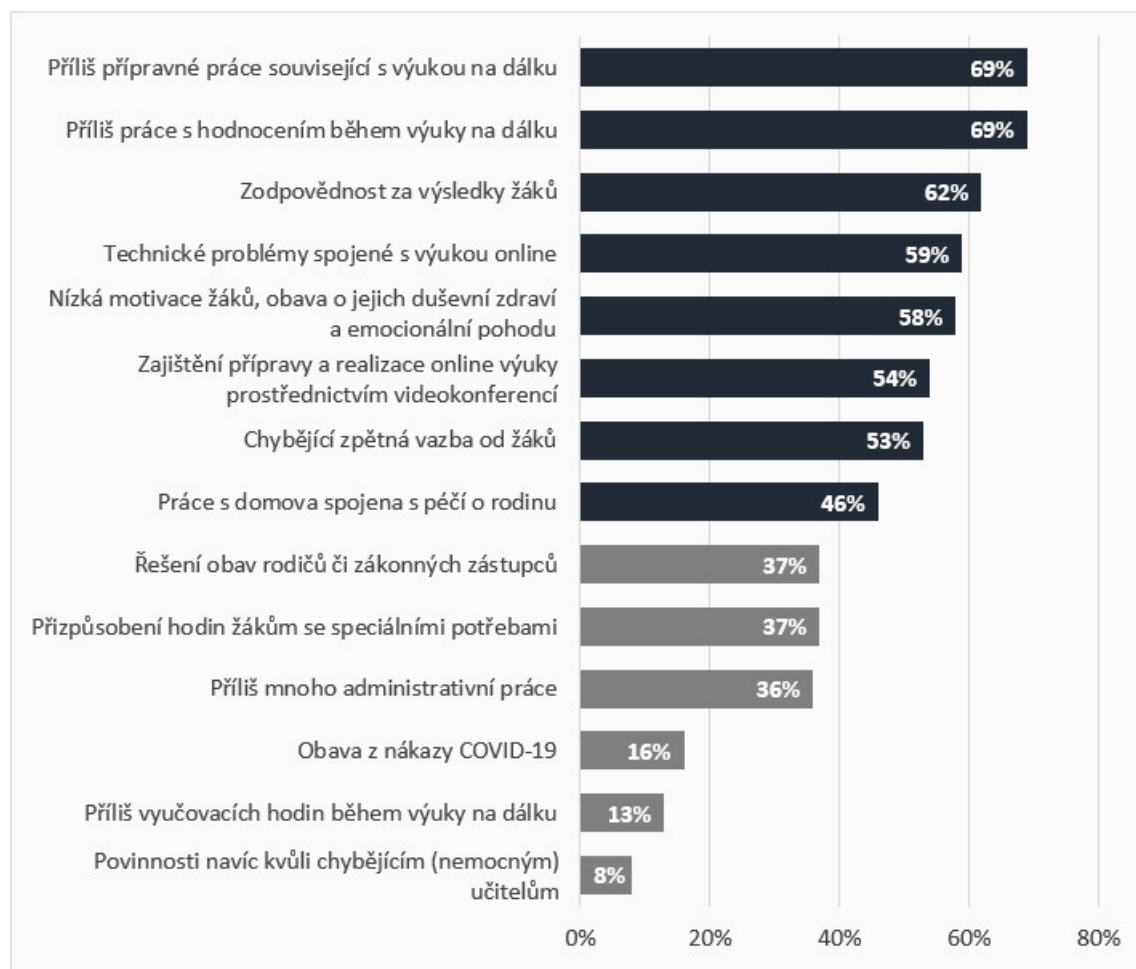
Graf 3: Kolik učitelů a učitelek má příznaky deprese a úzkosti?

Grafika: Piráti / STAN / Zdroj: PAQ Research/Kalibro 2021

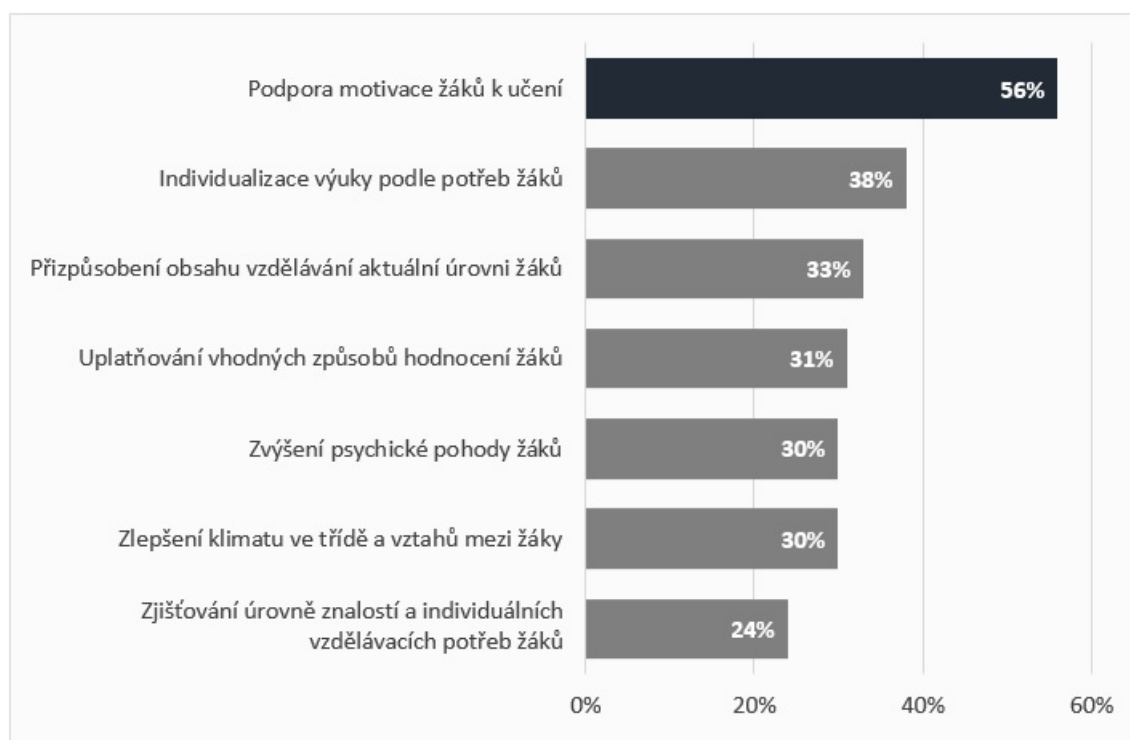

Graf 4: Do jaké míry byly pro učitele a učitelky zdrojem stresu následující situace?

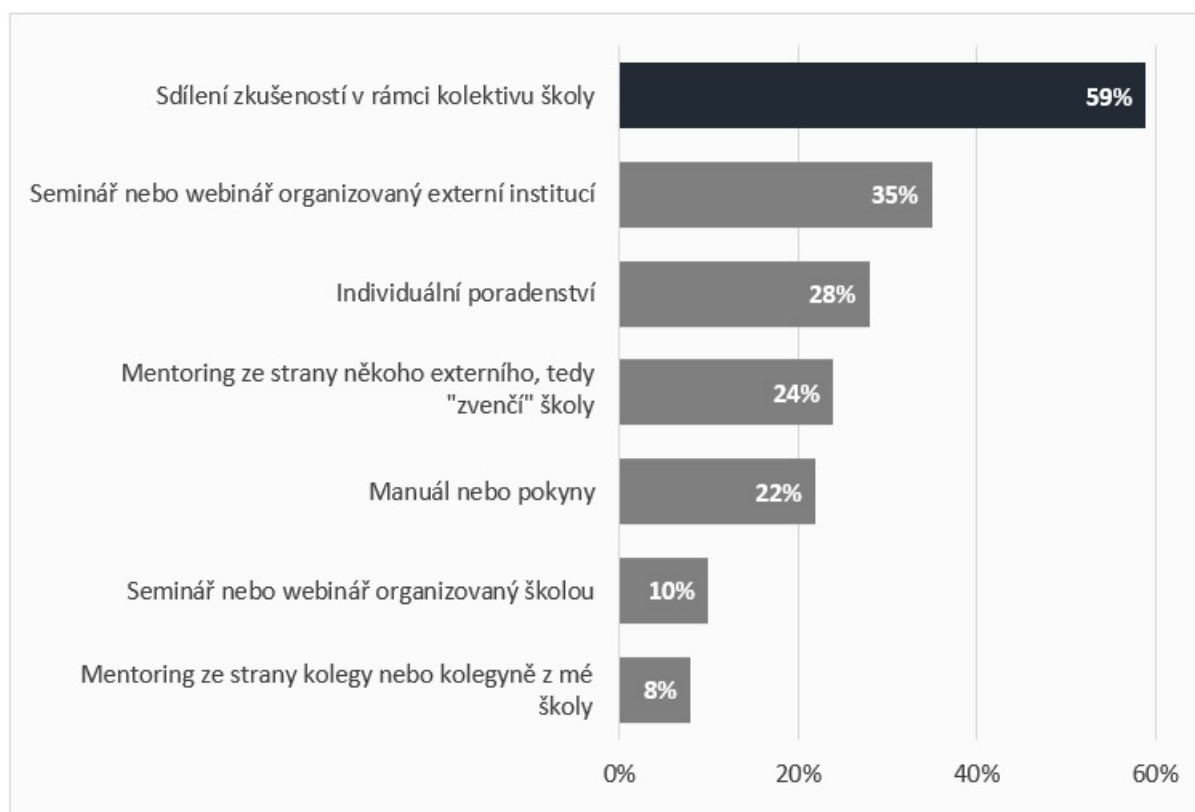
Grafika: Piráti/STAN / Zdroj: PAQ Research/Kalibro 2021

Graf 5: V jakých oblastech kompenzace výpadků potřebují učitelé podporu?

Grafika: Piráti/STAN / Zdroj: PAQ Research/Kalibro 2021

Graf 6: Jakou by učitelé a učitelky uvítali podporu v souvislosti s návratem žáků do škol?

Grafika: Piráti/STAN / Zdroj: PAQ Research/Kalibro 2021

PIRÁTI
A STAROSTOVÉ
● ■